

OBLÉHÁNÍ HRADŮ VE STŘEDOVĚKU

Vypracovala: Kamila Hanáková

OSNOVA

- 1) Úvod
- 2) Písemné prameny
- 3) Obrana hradů
- 4) Obléhačí tábory
- 5) Obléhačí stroje
- 6) Obléhání hradu Rokštejn
- 7) Obléhání Nového hradu u Kunratic

ÚVOD

Obléhání – ovládnutí mocenského a ekonomického centra

3 postupy: 1. tiché obsazení hradby

2. náhlý rychlý útok

3. dlouhodobé obléhání

PÍSEMNÉ PRAMENY

- Jeden z hlavních zdrojů poznání
- Kroniky
- Vojské řády
- Vojskotechnické spisy
- Informace o platbách

OBRANA HRADŮ

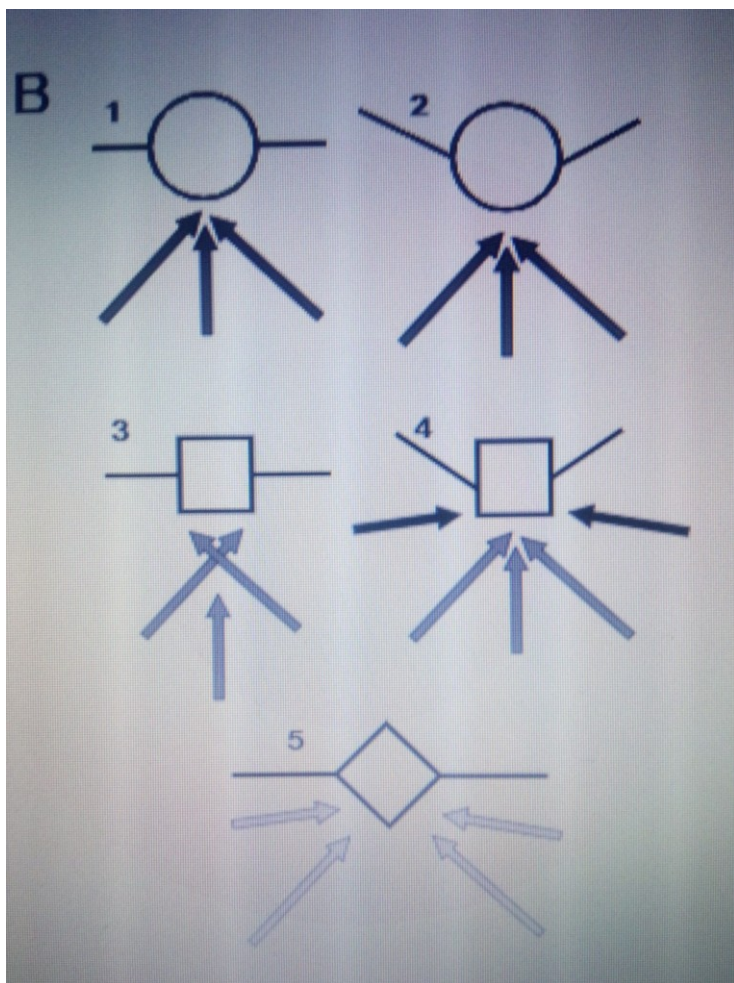
- Inspirace od starověkých pevností
- Hradby
- Věže
- Brána
- Padací most
- Příkopy
- Terén

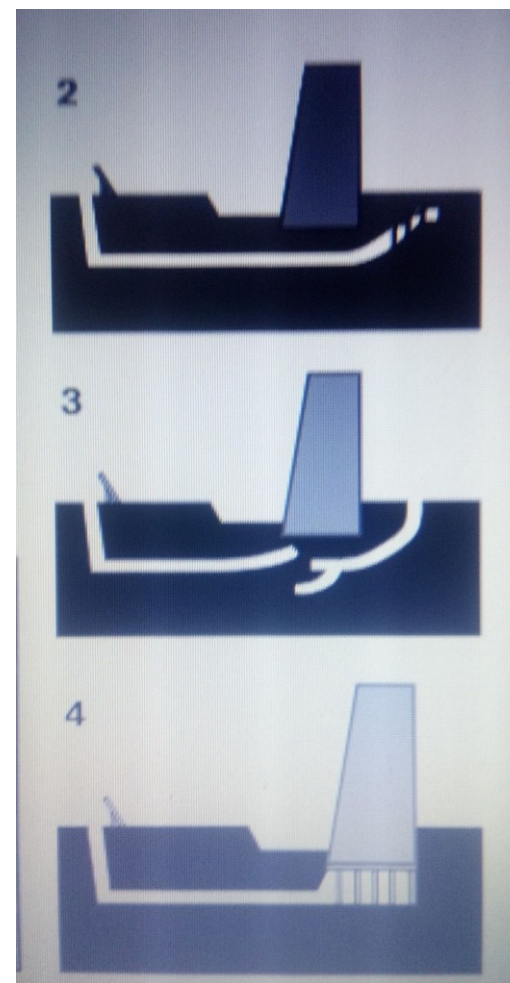
Obr.1. Codex Manesse, Codex Palatinus germanicus 848; Große Heidelberger Liederhandschrift, Zürich, 1305–1340, (Krejsová 2008)

Obr.2. A: Obležení města za pomoci těžkých palných zbraní (15. století). Jean Froissart, Kroniky, fol. 1; BNF, FR 2645. (Krejsová 2008)

Obr.3. 2–4: různé druhy podkopávání hradeb podle Gravett 1990, 45 (Krejsová 2008)

OBLÉHACÍ TÁBORY

- Výběr strategického místa
- Kontrola přístupových komunikací
- Využití krajinného reliéfu

- Velitelská stanoviště, tábory s obytnou funkcí, palebná postavení, dílenské objekty

OBLÉHACÍ STROJE

Obr.4. Obléhání Nového hradu u Kunratic Podle J. Petráčka Kresba: J. Heřman (Kopecký 2016)

OBLÉHÁNÍ HRADU ROKŠTEJN

- Katastrální území Pánská skála v okrese Jihlava
- 2 obléhací plošiny
- Malé množství aktivní obrany Rokštejna
- Horizont (I–IV)

Obr.5. Rokštejn – pohled na věž (uprostřed), horní palác (vpravo) a dolní palác (vlevo) foto: Hanáková

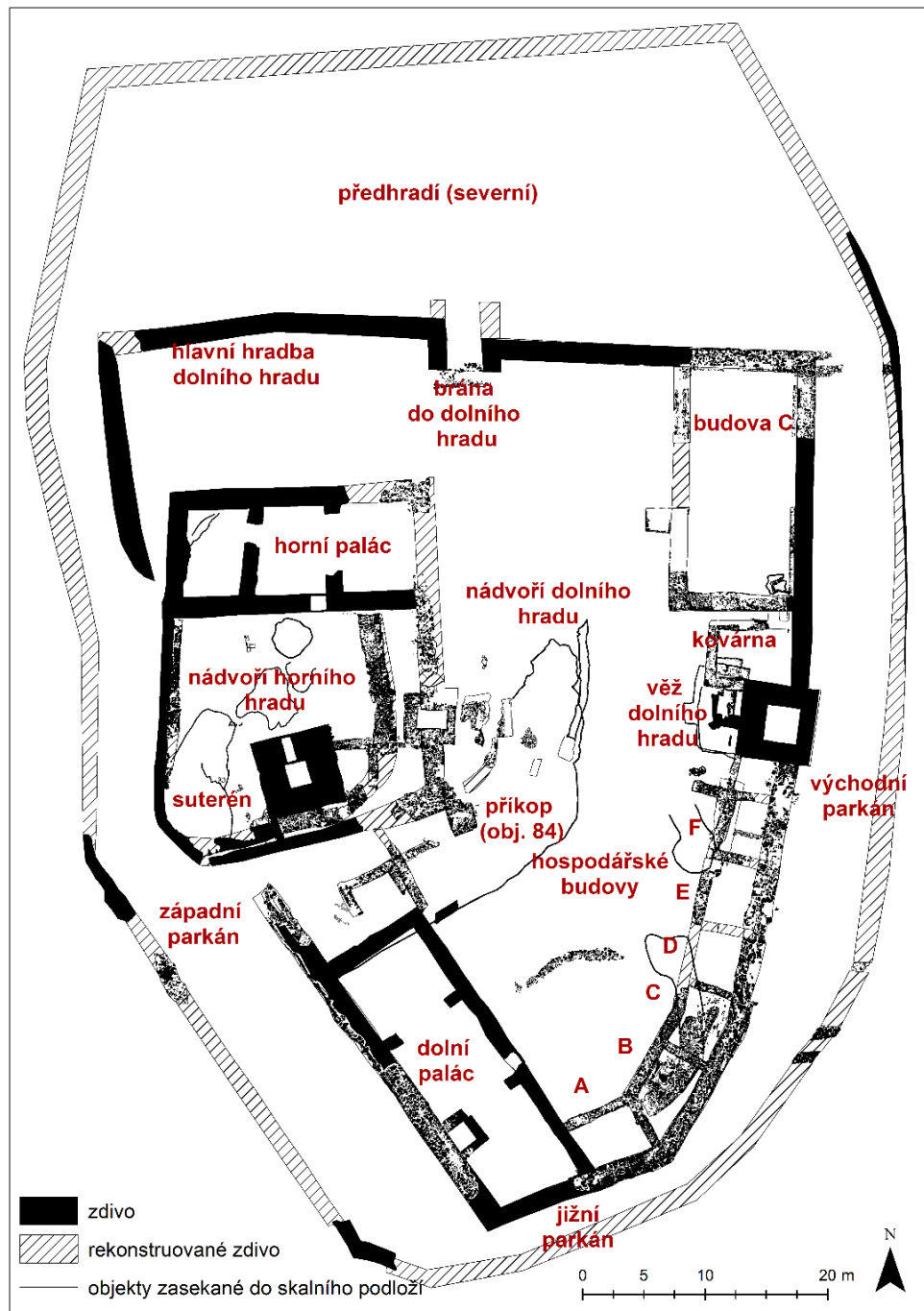

Obr. 6. Ortofoto snímek hradu Rokštejna s vyznačeným hradem a obléhacími plošinami v severním svahu vrchu Pavlice. Mapové podklady Český úřad zeměměřičský a katastrální. (Mazáčková 2011)

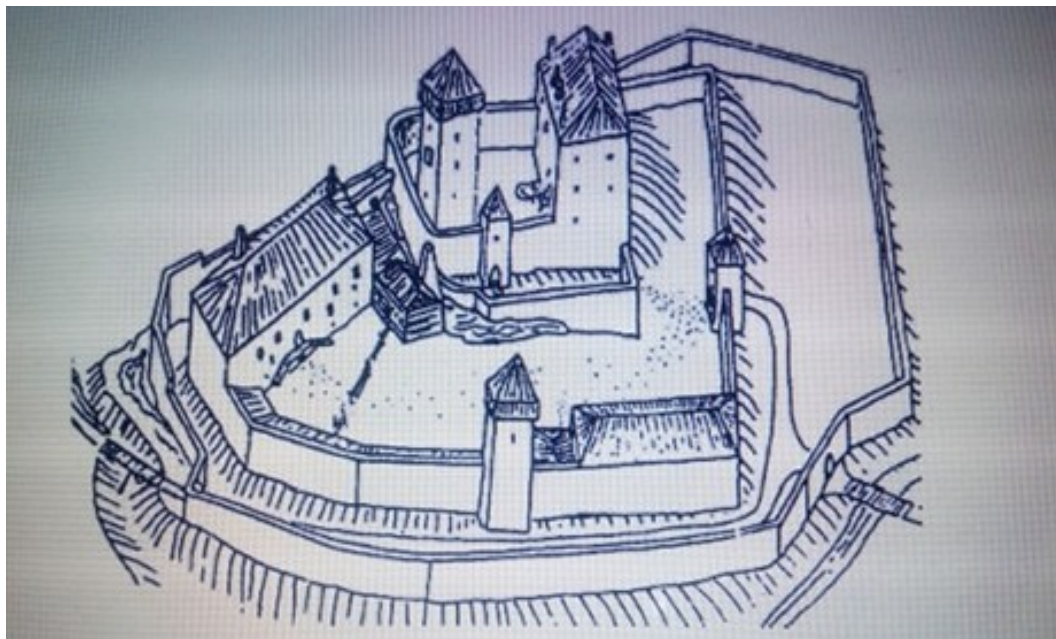

Obr.7. Plán hradu s popisy (archív ÚAM)

Obr.8. Rokštejn – rekonstrukce hradu pro vrcholnou dobu jeho výstavby před zánikem v husitských válkách podle Z. Měřinského – E. Zumpfe. (Špráchal 2014)

Obr.9. Pravděpodobně projektil do obléhacího stroje nebo palné zbraně z areálu hradu Rokštejna. Foto B. Coufal, pozůstalost B. Coufala. (Mazáčková 2011)

OBLÉHÁNÍ NOVÉHO HRADU U KUNRATIC

- Husité obléhali hrad 3 týdny
- Východní předpolí umožňovalo přístup ke hradu
- Obléhačtí tábor dodnes značně zachovaný, obsahuje velké množství jam

- Obr.4. Obléhání Nového hradu u Kunratic
Podle J. Petráčka Kresba: J. Heřman
(Kopecký 2016)

- Obr. 10. Tábor obléhatelů na předpolí Nového hradu u Kunratic. Současný stav severního úseku východní příčné linie opevnění tábora. Pohled od jihovýchodu, z přístupové cesty k hradu. Foto J. Podliska 2014. (Kypta, J. – Podliska, J. 2014)

Obr. 11. Nový hrad u Kunratic s táborem
obléhatelů. Vrstevnicový plán celkové situace
s vyznačením terénních
i stavebních reliktnů hradu a terénních reliktnů
tábora. Šedě: jámy. Zpracoval J. Hlavatý,
geodetické zaměření
2012–2013. (Kypta, J. – Podliska, J. 2014)

- Děkuji za pozornost!

LITERÁRNÍ ZDROJE:

- [1] DROBNÁ, Z. HUSITSKÝ TÁBOR U KUNRATIC. *HISTORIE VOJENSTVÍ* 2, 1953TH ED.; PP 197–200.
- [2] KREJSOVÁ, J. 2008: *K OBLÉHÁNÍ ČESKÝCH A MORAVSKÝCH MĚST VE STŘEDOVĚKU*, FORUM URBES MEDII AEVI V. MĚSTSKÉ FORTIFIKACE VE VRCHOLNĚ STŘEDOVĚKÝCH ZEMĚPANSKÝCH MĚSTECH STŘEDNÍ EVROPY 312–335.
- [3] KYPTA, J. – PODLIŠKA, J. 2014: TÁBOR OBLEHATELŮ NA PŘEDPOLÍ NOVÉHO HRADU U KUNRATIC (1420/1421). *ARCHEOLOGICKÉ ROZHLEDY* LXVI, 609-632. MAZÁČKOVÁ, J., 2011: OBLÉHACÍ POSTAVENÍ U HRADU ROKŠTEJNA, *ARCHAEOLOGIA HISTORICA*, 36/1, 61-85.
- [4] MAZÁČKOVÁ, J., 2011: *OBLÉHACÍ POSTAVENÍ U HRADU ROKŠTEJNA*, *ARCHAEOLOGIA HISTORICA*, 36/1, 61-85.
- [5] ŠPRÁCHAL, P. VALDŠTEJNSKÉ HRADY NA ZÁPADNÍ MORAVĚ – ROKŠTEJN, SÁDEK, BRTNICE. *HLÁSKA, ZPRAVODAJ KLUBU AUGUSTA SEDLÁKA* 2014, 1.

OBRÁZKOVÉ ZDROJE

- [1] Kopecký, M. *Obléhací tábory a doklady dobývání šlechtických sídel ve středověku. Se zaměřením na východní Čechy.*; Hradec Králové Filozofická fakulta Katedra Archeologie, 2016.
- [2] Krejsová, J. 2008: *K obléhání českých a moravských měst ve středověku*, Forum urbes medii aevi
- [3] Kypta, J. – Podliska, J. 2014: Tábor oblehatelů na předpolí Nového hradu u Kunratic
- [4] Špráchal, P. Valdštejnské hrady na západní Moravě – Rokštejn, Sádek, Brtnice. *HLÁSKA, zpravodaj Klubu Augusta Sedláka* 2014, 1.
- [5] Archív ÚAM

